

Vattenfall Eldistribution AB

Beslut om att minska intäktsramen för perioden 2020–2023

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar att intäktsramen för Vattenfall Eldistribution AB, 556417-0800, avseende redovisningsenheten RER01011 för tillsynsperioden 2020–2023 ska minskas med 3 734 tkr i 2018 års prisnivå.

Ei avslår Vattenfall eldistribution AB:s ansökan enligt 5 kap. 25 § ellagen om att flytta underskott från tillsynsperioden 2012–2015 till tillsynsperioden 2020–2023.

Beskrivning av ärendet

Under 2020 omprövade och beslutade Ei om en intäktsram efter tillsynsperiodens slut för Vattenfall Eldistribution AB (företaget). Beslutet avsåg tillsynsperioden 2016–2019 och intäktsramen beslutades årsvis i respektive års prisnivå, dnr 2020-100837. Företaget överklagade inte beslutet som därmed har vunnit laga kraft. Under tillsynsperioden 2016–2019 beslutade Ei även om ett tilläggsbeslut för företaget med stöd av den då gällande 5 kap. 20 § ellagen (1997:857). Beslutet innebar att intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 skulle öka med 1 557 805 tkr i 2014 års prisnivå, dnr 2020-103523. Sammantaget innebär besluten att företagets intäktsram för tillsynsperioden 2016–2019 var 19 999 373 tkr i 2018 års prisnivå, se tabell 1.

Under 2019 fattade Ei beslut om en intäktsram för tillsynsperioden 2020–2023 för företaget, dnr 2019-100675. Intäktsramen beslutades i 2018 års prisnivå.

Företaget har nu lämnat in uppgifter om vilka intäkter det har haft under tillsynsperioden 2016–2019. Företaget har redovisat intäkterna årsvis för tillsynsperioden i respektive års prisnivå, se bilaga 1.

Företaget har den 22 maj 2019 lämnat in en ansökan om att få flytta över kvarvarande underskott från tillsynsperioden 2012–2015 till tillsynsperioden 2020–2023 enligt i 5 kap. 25 § ellagen, dnr 2019-102018. Företaget hänvisar till

2021-01-13

2020-103412-0001

Kammarrätten i Jönköpings dom den 11 februari 2019. Företaget anser att domen borde innebära att alla elnätsföretag som har kvar underskott från tillsynsperioden 2012–2015 har rätt att få detta överflyttat till tillsynsperioden 2020–2023 i samband med avstämningen av 2016–2019 års tillsynsperiod. Kammarrätten ansåg att lagtextens ordalydelse inte gav stöd för ställningstagandet att ett belopp inte kunde föras vidare till tillsynsperioden 2020–2023 och avslag överklagandet den 11 februari 2019, se bland annat mål nr 2700-18. Domen vann laga kraft den 4 mars 2019.

Under tillsynsperioden har företaget övertagit anläggningar från Skellefteå Kraft Elnät AB (RER00318) den 30 juni 2016, dnr 2015-103482. Företaget har också överlåtit anläggningar till Härryda Energi AB (REL00078) den 1 juli 2017, dnr 2017-101942 och E.ON Energidistribution AB (RER00855) den 1 november 2018, dnr 2019-100516.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

När en allmän förvaltningsdomstol har ändrat en intäktsram för en nätkoncessionshavare ska Ei ompröva det beslut om intäktsram som gäller för en annan nätkoncessionshavare om denne

- 1 ansöker om omprövning inom tre månader efter det att domstolens avgörande fått laga kraft, och
- 2 anför att de förhållanden som domstolen lagt till grund för ändring i det tidigare avgörandet finns även i fråga om sökandens intäktsram (5 kap. 25 § ellagen).

Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under tillsynsperioden har varit större än intäktsramen, ska Ei besluta att ramen för en efterföljande tillsynsperiod ska minskas med ett belopp som motsvarar överskottet (5 kap. 27 § ellagen).

Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under tillsynsperioden har överstigit intäktsramen med mer än fem procent, ska Ei besluta att ramen för den närmast följande tillsynsperioden ska minskas med ett överdebiteringstillägg.

Beräkningen av överdebiteringstillägget ska grundas på den del av de samlade intäkterna från nätverksamheten som överstiger intäktsramen.

Överdebiteringstillägget ska beräknas efter en räntesats som motsvarar den genomsnittliga referensränta enligt 9 § räntelagen (1975:635) som under

tillsynsperioden fastställts av Riksbanken med ett tillägg av femton procentenheter (5 kap. 28 § ellagen).

Den 1 april 2020 trädde en ny övergångsbestämmelse i kraft i ellagen med följande lydelse. Om intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 har ökats med tillämpning av 5 kap. 20 § i den äldre lydelsen, ska den ökningen inte beaktas vid tillämpningen av 5 kap. 29 § ellagen (punkt 6 i övergångsbestämmelsen, SFS 2020:73).

Om intäktsramen är en gemensam ram för den överlåtna koncessionen och en annan nätkoncession, ska överlåtaren och den nya nätkoncessionshavaren fördela intäktsramen proportionerligt i förhållande till hur stor del av kapitalbasen som överlåtits och på samma sätt fördela intäkter som överstiger eller understiger intäktsramen och överdebiteringstillägg. Fördelningen får dock göras på ett annat sätt, om det finns särskilda skäl (5 kap. 33 § andra stycket ellagen).

Ei:s motivering till beslutet

Det som Ei ska ta ställning till är om intäkterna för tillsynsperioden 2016–2019 har över- eller understigit intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019. Om intäkterna har varit större än intäktsramen ska Ei fatta beslut om att intäktsramen för 2020–2023 ska minska. Om intäkterna har varit mindre än intäktsramen ska Ei fatta beslut om vilket belopp företaget ska få föra över till tillsynsperioden 2020–2023.

Ansökan om att flytta underskott från tillsynsperioden 2012-2015 till tillsynsperioden 2020-2023

Företaget har den 22 maj 2019 lämnat in en ansökan om att underskottet från 2012–2015 ska flyttas till tillsynsperioden 2020–2023 i samband med avstämningen av intäktsramen för 2016–2019. Företaget hänvisar till Kammarrätten i Jönköpings dom den 11 februari 2019 och åberopar att Ei ska ta hänsyn till domen enligt grunderna i 5 kap. 25 § ellagen. Domen fick laga kraft den 4 mars 2019 varför företagens ansökan har kommit in i rätt tid.

Domstolens avgörande innebar att, det vid den tidpunkten, saknades stöd för ställningstagandet om hur underskottet från 2012–2015 skulle påverka tillsynsperioden 2020–2023. Genom domen ändrades inte någon intäktsram för ett företag, vilket är en förutsättning för omprövning enligt 5 kap. 25 § ellagen. Efter kammarrättens dom har nya regler trätt ikraft den 1 april 2020. Ei beslutade om underskottet från 2012–2015 enligt 5 kap. 20 § i ellagens dåvarande lydelse. Enligt

punkten 6 i övergångsbestämmelserna (SFS 2020:73), anges att en intäktsram för tillsynsperioden 2016–2019 som har ökats med tillämpning av 5 kap. 20 § i den äldre lydelsen inte ska beaktas vid tillämpningen av 5 kap. 29 §. Detta innebär att ett eventuellt underskott från 2012–2015 inte ska beaktas när Ei fattar beslut om avvikelser från intäktsramen för tillsynsperioden 2020–2023. Någon möjlighet att genom följdändring enligt 5 kap. 25 § ellagen flytta underskott från 2012–2015 till 2020–2023 finns således inte. Mot bakgrund av ovanstående ska företagets ansökan avslås.

Sammanfattande beräkning

Ei har jämfört företagets beslutade intäktsram efter tillsynsperioden 2016–2019 och det tilläggsbeslut som Ei har beslutat ska öka intäktsramen för 2016–2019 med de intäkter företaget har haft under tillsynsperioden 2016–2019. Jämförelsen visar att företagets intäkter har varit större än besluten om intäktsram för tillsynsperioden 2016–2019 med 3 734 tkr.

Eftersom företaget har tagit ut större avgifter än intäktsramen medger för tillsynsperioden 2016–2019 ska intäktsramen för tillsynsperioden 2020–2023 minska med 3 734 tkr. För en mer utförlig beräkning se tabell 1 nedan och bilaga 1.

Tabell 1 Beräkning av belopp som påverkar tillsynsperioden 2020–2023

Beräkning av belopp som påverkar tillsynsperioden 2020–2023	Belopp anges i tkr och 2018 års prisnivå
Omrövad intäktsram efter tillsynsperioden 2016–2019	18 291 829
Tilläggsbeslut för 2016–2019	1 707 544
Förändring av tilläggsbeslut för 2016–2019 efter fördelning vid överlåtelse	-120
Total intäktsram för 2016–2019	19 999 373
Intäkter 2016–2019	20 003 107
Intäkter som har överstigit den totala intäktsramen (överdebitering)	-3 734
Överdebitering i förhållande till total intäktsram under perioden 2016–2019	0,02
Har intäkterna under perioden överstigit intäktsramen med mer än 5 procent?	Nej
Överdebiteringstillägg i procent under perioden (avrundat till två decimaler)	X
Överdebiteringstillägg	X
Avvikelsebelopp för 2016–2019 som påverkar intäktsramen för perioden 2020–2023	-3 734

Hantering av prisnivåer

Ei fastställer avvikelsebeloppen från tillsynsperioden 2016–2019 i 2018 års prisnivå. Samma metod för att hantera skillnader i prisnivå har använts vid tidigare fattade tilläggsbeslut för intäktsramarna för tillsynsperioden 2016–2019. Detta innebär att intäktsramarna efter tillsynsperioden först har fastställts i respektive års prisnivå. När Ei sedan jämför beslutet efter tillsynsperioden med företagets intäkter kan företagets faktiska opåverkbara kostnader årligen avräknas mot dess intäkter. Dessutom används faktorprisindex (FPI) för byggnader, byggkostnadsutvecklingen, för att räkna om prisnivåer för kapitalbasen medan FPI för elnätsföretag – lokalnät/regionnät/stamnät FPI¹ (påverkbara) används för påverkbara kostnader, se bilagorna 2 och 3.

För att veta vilken andel av indexeringen som ska hänföras till kapitalkostnader (indexeras med FPI för byggnader) och påverkbara kostnader (indexeras med FPI påverkbara) används enskilda årliga omräkningsfaktorer för varje redovisningsenhet. Omräkningsfaktorerna beräknas för respektive år i tillsynsperioden genom att ställa enhetens kapitalkostnader och påverkbara kostnader för respektive år i tillsynsperioden i 2018 års prisnivå i relation till dess motsvarande kostnader i respektive års prisnivå (2016–2019). I beräkningen av omräkningsfaktorerna för respektive år i tillsynsperioden ingår inte opåverkbara kostnader, periodens tilläggsbeslut eller den aktuella tillsynsperiodens justering för kvaliteten i överföringen av el i elnätet och effektivt utnyttjande av elnätet.

Prisnivån för 2012–2015 års tillsynsperiodstilläggsbeslut som påverkar intäktsramen för 2016–2019 ska räknas om från 2014 till 2018 års prisnivå. Vid omräkningen används de enskilda redovisningsenheternas fördelning mellan kapitalkostnader (indexeras med FPI för byggnader) och påverkbara kostnader (indexeras med FPI påverkbara) för den tidigare perioden.

Det tillvägagångssätt och de överväganden angående index som Ei lägger till grund för beräkningen framgår mer i detalj av bilaga 4.

Under tillsynsperioden har företaget övertagit anläggningar från Skellefteå Kraft Elnät AB (RER00318) och överlätit anläggningar till E.ON Energidistribution AB (RER00855) och Härryda Energi AB (REL00078). Till följd av detta ska den del av intäkter som överstiger eller understiger intäktsramen också fördelas.

¹ Det delindex som är aktuellt för redovisningsenheten har använts. Sedan den 1 januari 2019 har stamnät bytt namn till transmissionsnät, SFS 2018:1448.

Fördelningen ska ske proportionerligt i förhållande till hur stor del av kapitalbasen som överlåtits. Överlåtelserna ägde rum den 30 juni 2016 dnr 2015-103482, den 1 juli 2017 dnr 2017-101942 och den 1 november 2018, dnr 2019-100516 och hänsyn har tagits till detta i beslutet, se tabell 1 och bilaga 1.

Hur man överklagar

Hur man överklagar beslutet finns i bilaga 5.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Pia Nurmi. Vid den slutliga handläggningen deltog även analytikerna Anneli Ljungkvist samt Mathilda Lindersson, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Pia Nurmi

Mathilda Lindersson

Bilagor

- 1 Beräknat belopp som påverkar tillsynsperioden 2020–2023
- 2 Faktorprisändring för byggnader (SCB), Byggkostnadsutvecklingen
- 3 Faktorprisändring för elnätsföretag – regionnät (SCB)
- 4 Hantering av prisnivåer vid beräkning av avvikelsebelopp för tillsynsperioden 2020–2023
- 5 Hur man överklagar beslutet